

Utlåtande 2013:172 RVIII (Dnr 328-571/2013)

Borttagande av instrumenthyran i kulturskolan – gör kulturskolan mer tillgänglig för alla barn!

Motion (2013:35) av Ann Mari Engel (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2013:35) av Ann Mari Engel (V) om borttagande av instrumenthyran i kulturskolan – gör kulturskolan mer tillgänglig för alla barn anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Ann Mari Engel (V) föreslår att Kulturskolan avskaffar instrumenthyran för att göra verksamheten mer tillgänglig för alla barn. Kulturskolan skulle kompenseras ekonomiskt genom en ökning av budgeten med motsvarande summa som hyran idag ger i intäkt plus marginaler för en ökning av uthyrningen. För år 2013 skulle intäkterna sänkas med ca 1,2 mnkr. Med en 10-procentig ökning av uthyrningen skulle intäkterna sänkas med ca 1,3 mnkr.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret anför att kulturskolans elevavgifter ligger under genomsnittet jämfört med andra kommuner i länet och att elevavgifterna för teater, dans samt bild & form är bland de lägsta inom länet. Vidare framhåller

kontoret att antalet elevplatser har ökat med nära 2000 mellan år 2006 och år 2012, varav elevplatserna inom instrumentalundervisning (även sång) ökat med omkring 650.

Kulturnämnden bedömer att det finns mer angelägna satsningar som bör prioriteras vad gäller Kulturskolans verksamhet och utveckling.

Mina synpunkter

Det övergripande målet för Stockholms stads insatser inom barn- och ungdomskultur är att alla barn och unga i staden ska likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och likvärdiga möjligheter till eget skapande.

De senaste åren har staden vidtagit åtgärder för att öka barn och ungas kulturupplevelser: Kulanpremien (gamla subventionen) har ökat med omkring 40 procent, Berättarministeriet har öppnat i Husby, incitament för de fria grupperna att öka barn- och ungdomspubliken har inrättats, ungdomsbiblioteket TioTretton har öppnats i Kulturhuset, El Sistema har införts, i Hammarby Sjöstad har Luma bibliotek öppnats med särskilt fokus att vara ett bibliotek i ögonhöjd och på Södermalm utbildas under hösten 2013 läsombud på alla stadsdelens kommunala förskolor.

Stadens kulturnämnd bedriver musikundervisning genom både Kulturskolan och El Sistema. För musikundervisning i Kulturskolan utgår en avgift om 900 kr/termin medan undervisning i El Sistema är avgiftsfri. Enligt stadsledningskontorets sammanställning över elevavgifterna till musikundervisning i länet återfinns Stockholms elevavgifter under genomsnittet. Familjer med låg inkomst erbjuds en reducerad avgift. För den som saknar eget instrument erbjuds lån av instrument ur kulturskolan instrumentförråd, avgiften för lån uppgår till 300 kr/termin.

De senaste åren har Kulturskolan utvecklats positivt, inte minst tack vara den nya e-tjänsten som ökat antalet avgiftsbelagda elevplatser med omkring 2000 jämfört med år 2006. Ökningen inom musikundervisningen har under samma tid varit omkring 650 platser.

Enligt kulturförvaltningens tjänsteutlåtande skulle en borttagen instrumentavgift innebära ett bortfall av intäkter som de senaste åren har legat på ca 1,2 miljoner kronor per år, vilket gör att Kulturskolans kostnader ökar med motsvarande belopp. Förvaltningen ställer sig negativ till ett borttagande av prioritetsskäl.

Jag bedömer själv att staden – däribland Kulturskolan – redan idag gör mycket för att skapa en god tillgång för alla barn och unga till kulturupplevelser och eget skapande och att det finns fler angelägna åtgärder

att göra för att få fler – inte minst från socioekonomiskt svaga områden – att möta kultur i dess olika former, än att avskaffa instrumenthyran.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2013:35) av Ann Mari Engel (V) om borttagande av instrumenthyran i kulturskolan

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Roger Mogert (båda S) och Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att kulturförvaltningen vidtar kraftiga åtgärder för att minska segregeringen i kulturskolan
2. att därutöver anföras:

Stockholms kulturskola är fantastisk och erbjuder verksamhet och kurser av mycket hög kvalitet. Men den är inte för alla.

En rad åtgärder behövs för att kulturskolan ska vara lika närvarande i alla Stockholms stadsdelar och bli lika angelägen för barn och unga över hela staden. Som framförs i motionen bidrar inte minst de avgiftshöjningar som genomfördes av den moderatstyrda majoriteten 2007 till kulturskolans segregering.

Såväl Miljöpartiet som Socialdemokraterna har varje år avsatt medel i budgeten för att minska segregationen i kulturskolan. Staden måste följa FN:s barnkonvention och låta barnen och ungdomarna få ett betydligt större inflytande över kulturskolans utformning och verksamhet. Vi måste anställa fler pedagoger, öka antalet platser, och bredda kursutbudet. Men även sänka avgifterna – inte nödvändigtvis på just instrumenthyran, men generellt så att alla barn och unga har både en reell möjlighet och rätt att delta i kulturskolan.

Vi vill därför att kulturförvaltningen vidtar de åtgärder som erfordras för att stärka kulturskolan och minska segregationen. Idéerna finns, idag är det tyvärr den borgerligt styrda politiken som sätter gränserna.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2013:35) av Ann Mari Engel (V) om borttagande av instrumenthyran i kulturskolan – gör kulturskolan mer tillgänglig för alla barn anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 4 december 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Roger Mogert, Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (alla S), Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (S) och (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2012:35) av Ann Mari Engel (V) ”Borttagandet av instrumenthyran i kulturskolan – gör kulturskolan mer tillgänglig för alla barn” bifalles
2. Dessutom vill jag framföra följande

Kulturskolan är inte tillgänglig för alla barn. Statistiken visar att det är mycket färre barn från fattigare områden som kommer till kulturskolan än från stadsdelar med höga inkomst- och utbildningsnivåer. Orsakerna är kulturvanor, kunskap, avgiftsnivåer, tillgänglighet etc. En negativ faktor kan också vara att de barn som inte har instrument hemma måste hyra istället, vilket ytterligare ökar kostnaden och slår hårdast mot barn i familjer med lägre inkomster.

Motionen föreslår kommunfullmäktige att besluta att avgiften för instrumenthyran tas bort och att kulturskolan kompenseras för ökade kostnader. Det framgår också som en jämförelse att Göteborgs kommun nyligen beslutat att ta bort instrumenthyran, där terminsavgiften i kulturskolan är 200 kr, att jämföra med Stockholms 500 – 900 kr.

Intressant är också att den närbelägna och betydligt fattigare kommunen Botkyrka har en avgift om 350 kr, upp till en tredjedel mindre än Stockholm stad. Ändå ligger inkomsterna i Botkyrka kommun betydligt högre än exempelvis i Rinkeby-Kista i

Stockholms stad. Trots möjlighet till nedsättning av terminsavgiften i Stockholms stad, kan den tillsammans med avgiften för instrumenthyran vara ett hinder även för barnfamiljer som tjänar över fem basbelopp (222 500 kr per år) – gränsen för nedsättning av avgift.

Ett av målen för kulturskolan i Stockholm är att bli mer tillgänglig för alla och öka antalet deltagande barn och unga. Det framstår då som obegripligt att kulturnämnden avslår motionen med motiveringen att om man tar bort avgiften kommer fler barn till kulturskolan. Man ”bedömer det sannolikt att efterfrågan ökar” och det skulle innebära en för stor arbetsinsats för personalen. Den förhållandevis blygsamma merkostnaden för att fler barn till exempel på Järva och i andra stadsdelar med lågt deltagande i kulturskolan skulle kunna komma till kulturskolan borde tvärtom ses som en ovanligt god investering i barns kulturella kapital.

ÄRENDET

Ann Mari Engel (V) föreslår att Kulturskolan avskaffar instrumenthyran för att göra verksamheten mer tillgänglig för alla barn. Kulturskolan skulle kompenseras ekonomiskt genom en ökning av budgeten med motsvarande summa som hyran idag ger i intäkt plus marginaler för en ökning av uthyrningen. För år 2013 skulle intäkterna sänkas med ca 1,2 mnkr. Med en 10-procentig ökning av uthyrningen skulle intäkterna sänkas med ca 1,3 mnkr.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturskolan Stockholm ligger i förhållande till övriga kulturskolor i länet under genomsnittet för elevavgifter. Vid en jämförelse med flertalet av länets musik- och kulturskolor framgår att elevavgifterna inom Kulturskolan Stockholm för gruppämnen teater, dans och bild & form är bland de lägsta. Endast Botkyrkas avgifter är genomsnittligt lägre.

Kommun	Musik	Teater	Dans	Bild&form
Botkyrka	350	350	350	350
Danderyd	1480	1480	1480	1630
Ekerö	1120	800	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Haninge	1000	Erbjuds ej	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Huddinge	1000	1000	1000	1000
Lidingö	1700	Erbjuds ej	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Nacka	1025	Erbjuds ej	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Norrtälje	650	650	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Nynäshamn	800	800	800	800
Sigtuna*)	875/975	875/975	600/875/975	Erbjuds ej
Solna	700-1600	700-800	700-1000	700-1300

Stockholm idag	900	500	700	500
Södertälje	880	880	880	880
Täby	1700	1100- 1150	Erbjuds ej	1700
Vallentuna	1500	1200	1200	1200
Värmdö	1000	1250	1250	Erbjuds ej
Österåker	1400	Erbjuds ej	Erbjuds ej	Erbjuds ej

*) beroende på ålder

Förutom en låg avgiftsnivå tas ytterligare socioekonomisk hänsyn bland annat genom att nedsättning av avgift är möjlig om hushållets inkomster understiger fem basbelopp.

2007 utsåg Svenska musikrådet Stockholms kulturskola till årets musik- och kulturskola. Kulturskolans popularitet har sedan dess ökat ytterligare. 2007 bröts en negativ trend av deltagarutvecklingen som minskat mellan 2005 och 2006. Antalet elever i kulturskolans verksamheter har ökat med nära 2000 mellan 2006 och 2012. Även deltagarna till instrumentalundervisning (inklusive sång) har ökat.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt antal elever	14478	14542	14064	15221	14479	14768	16370
Instrumental Undervisning (även sång)	-	-	8 629	9 227	8 631	8 734	9 298

Konsumentprisindex har ökat med 10,5 procent sedan 2006. Avgifterna för kulturskolan har dock inte justerats sedan 2007, vilket innebär att kulturskolan har blivit relativt sett billigare. Generellt anser stadsledningskontoret att stadens avgifter bör ses över årligen i samband med budget samt följa något slags index. I fallet med kulturskolans taxor har stadsledningskontoret tidigare uttryckt att indexering inte är den bästa metoden att hålla taxorna uppdaterade och relevanta. En årlig översyn bör dock ändå göras utifrån verksamhetens mål, kostnadsutveckling och omvärldsförändringar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 september 2013 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Ann Mari Engel, *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Tomas Rudin m.fl. (S) och Mats Berglund (MP), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen väljer att enbart kommentera motionens förslag om avgiftsfri instrumenthyra för Kulturskolans musikelever.

Instrumentförrådet

Kulturskolans kursavgifter uppgår för närvarande till mellan 500-900 kronor per termin. Via Kulturskolans Instrumentförråd kan musikeleverna hyra de allra flesta instrumenten, förutom blockflöjt och piano. Instrumenten hyrs ut i mån av tillgång och till en avgift om 300 kr per termin. Beställning av önskat instrument görs av musikläraren som meddelar hemmet när instrumentet finns klart för avhämtning/utkvittering på Instrumentförrådet. Som deltagare i Kulturskolans verksamhet är man när som helst välkommen för att få hjälp med sitt låneinstrument.

Utöver förvaring av instrument utför instrumentförrådet reparationer och justeringar, så att eleverna får låna/hyra genomgångna och väl fungerande instrument i varierande storlekar. Instrumentförrådet ansvarar även för nyanskaffning av instrument utifrån tillgängligt budgetutrymme.

Konsekvenser av gratislån

Ann Mari Engels (V) förslag om att eleven ska få låna instrument avgiftsfritt innebär, som även framgår av skrivelsen, ett bortfall av intäkter som de senaste åren har legat på ca 1,2 mnkr per år, vilket gör att Kulturskolans kostnader ökar med motsvarande belopp. Instrumenten hyrs idag ut i mån av tillgång. Sannolikheten är ganska stor att efterfrågan ökar med gratislån. Det gäller både inköp av instrument, reparationer och hantering i samband med ut- och återlämning. För närvarande finns inte personalutrymme för ökad arbetsinsats.

Sammantaget innebär förslaget till gratislån såväl minskade intäkter som ökade kostnader för Kulturskolan. Förvaltningen bedömer att det finns mer angelägna satsningar som bör prioriteras vad gäller Kulturskolans verksamhet och utveckling.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Ann Mari Engel enligt följande.

att tillstyrka motionen
att anförda följande

Bakgrunden till motionen är att det finns en växande segregation inom kulturskolan. Den är inte tillgänglig för alla barn och statistiken visar att de är mycket färre barn från fattigare områden som kommer till kulturskolan än från stadsdelar med höga inkomst- och utbildningsnivåer. Detta beror på kulturvanor, kunskap, avgiftsnivåer, tillgänglighet och annat. En bidragande faktor kan också vara att de barn som inte har instrument hemma måste hyra dessa, vilket ytterligare ökar kostnaden. Motionen föreslår kommunfullmäktige att besluta att denna avgift tas bort och kulturskolan kompenseras för de ökade kostnaderna. Det framgår också som en jämförelse att man nyligen beslutat ta bort denna instrumenthyra i Göteborg, där terminsavgiften i kulturskolan är 200 kr, att jämföra med Stockholms 500 – 900 kr.

Ett av målen för kulturskolan Stockholm är att göra den mer tillgänglig för alla och öka antalet deltagare. Det framstår då som obegripligt att kulturförvaltningen avslår motionen med motiveringen att om man tar bort avgiften så kommer det fler barn till kulturskolan. Man ”bedömer det sannolikt att efterfrågan ökar” och det skulle innebära en för stor arbetsinsats för personalen. Vi beklagar att kulturförvaltningen inte tillstyrker denna möjlighet att med förstärkt budget nå fler barn i Stockholm och vi yrkar på att motionen tillstyrks.

Reservation anfördes av Tomas Rudin m.fl. (S) och Mats Berglund (MP) enligt följande.

Att kulturförvaltningen vidtar kraftiga åtgärder för att minska segregeringen i kulturskolan
att därutöver anförda:

Stockholms kulturskola är fantastisk och erbjuder verksamhet och kurser av mycket hög kvalitet. Men den är inte för alla.

En rad åtgärder behövs för att kulturskolan ska vara lika närvarande i alla Stockholms stadsdelar och bli lika angelägen för barn och unga över hela staden. Som framförs i motionen bidrar inte minst de avgiftshöjningar som genomfördes av den moderatstyrda majoriteten 2007 till kulturskolans segregering.

Såväl Miljöpartiet som Socialdemokraterna har varje år avsatt medel i budgeten för att minska segregationen i kulturskolan. Staden måste följa FN:s barnkonvention och låta barnen och ungdomarna få ett betydligt större inflytande över kulturskolans utformning och verksamhet. Vi måste anställa fler pedagoger, öka antalet platser, och bredda kursutbudet. Men även sänka avgifterna – inte nödvändigtvis på just instrumenthyran, men generellt så att alla barn och unga har både en reell möjlighet och rätt att delta i kulturskolan.

Vi vill därför att kulturförvaltningen vidtar de åtgärder som erfordras för att stärka kulturskolan och minska segregationen. Idéerna finns, idag är det tyvärr den borgerligt styrda politiken som sätter gränserna.

2013:35

Motion av Ann Mari Engel (V) om borttagande av instrumenthyran i kulturskolan – gör kulturskolan mer tillgänglig för alla barn!*Dnr 328-571/2013*

Stockholm har landets största kulturskola med bredd i utbudet av musik, teater, dans, bild litteratur m.m. Kulturskolan innebär för många barn det första och viktigaste mötet med kulturutövande. Vi vet att många barn har en hög tröskel till kulturen. Vi vill att kulturskolan ska ha en bred och uppsökande verksamhet, som når även de kulturovana. Tyvärr har den borgerliga politiken verkat i motsatt riktning.

Nästan ingenting på kulturområdet har haft större negativ inverkan för Stockholmsbarnen än nedskärningarna och avgiftshöjningarna i kulturskolan. Kulturskolan har under flera år fått kraftiga nedskärningar i budgeten. Avgifterna höjdes kraftigt från 2007 och blev i vissa fall fördubblade. Många barn och unga tvingades sluta av ekonomiska skäl. Den uppsökande verksamheten nedrustades och segregationen har ökat.

Stockholms kulturskola rankades av Lärarförbundet 2012 på 222:a plats bland landets

278 kulturskolor. I början av 2000-talet var Stockholm flera år i topp och erhöll 2006 utmärkelsen Årets kulturskola.

Avgifterna för att gå i kulturskolan varierar betydligt i landet, från 0- taxa i Luleå och Sundvall till närmare 2000 kr per termin på Lidingö. I Göteborg betalar barnen 200 kr per termin, i Stockholm närmare 1000 kr. Till detta kommer för de barn och unga som vill lära sig musicera i Stockholm en instrumenthyra på 300 kr per termin. I Göteborg har från vårterminen 2013 införts avgiftsfri instrumenthyra för kulturskolans elever de första två åren. Avgift för instrumenthyra fördyrar ytterligare för de barn som inte har tillgång till instrument hemma. Det bidrar till segregationen inom kulturskolan genom

att utestänga barn med sämre ekonomiska förutsättningar. Med Vänsterpartiets budget skulle avgifterna till kulturskolan vara betydligt lägre. På sikt vill vi att kulturskolan ska vara avgiftsfri, i likhet med grundskolan. Vi anser att alla barn ska ha rätt att möta och utöva kultur.

Ett steg på vägen är att avskaffa den extra kostnad det innebär att behöva hyra ett instrument. Kulturskolan skulle kompenseras ekonomiskt genom en ökning av budgeten med motsvarande summa som hyran idag ger i intäkt plus marginaler för en ökning av uthyrningen. För 2013 skulle intäkterna sänkas med ca 1,2 mnkr. Med en 10-procentig ökning av uthyrningen skulle intäkterna sänkas med ca 1,3 mnkr.

Jag föreslår därför att Kommunfullmäktige beslutar att det blir avgiftsfritt att låna instrument i Kulturskolan.

Stockholm den 8 april 2013

Ann Mari Engel